

Jaarverslag 2022

De Historische Vereniging Westerwolde is opgericht in 1980 als Vereniging voor Genealogie en Historie “Westerwolde”. In 2011 zijn de statuten van de vereniging aangepast en is de naam veranderd in Historische Vereniging Westerwolde. De Werkgroep Streekhistorie Bellingwedde maakt deel uit van de vereniging en is bestuurlijk geïntegreerd evenals de in 2018 opgerichte Historische kring Ter Apel.

De vereniging heeft volgens de statuten ten doel:

- a) het bevorderen van de belangstelling voor en de kennis van de cultuurhistorie van de landstreek Westerwolde en
- b) het fungeren als platform voor een ieder die in de cultuurhistorie van Westerwolde geïnteresseerd is.

De activiteiten van de vereniging richten zich op de (territoria van de) vijf Westerwoldse kerspelen Onstwedde, Vlagtwedde, Sellingen, Wedde en Vriescheloo en de twee Reiderlandse kerspelen Bellingwolde en Blijham die in 1536 als zelfstandige rechtstoel bij het landschap werden gevoegd, in 1538 bevestigd door keizer Karel V.

Ledental

De vereniging telde op 1 januari 2022 592 leden. Op 31 december 2022 bedroeg het aantal leden 584. In 2022 waren er 52 opzeggingen van het lidmaatschap. Hierbij waren 7 royementen wegens het niet betalen van de contributie. Redenen voor opzegging: overlijden, verhuizing, gezondheid, bezuinigingen (5), verhuizingen naar elders in het land, te oud, geen interesse meer enz.. Ook krijgen we geregeld leden voor één jaar, omdat men het lidmaatschap van iemand cadeau krijgt.

De vereniging stuurt alle bibliotheken in onze regio een exemplaar van Terra Westerwolda. Deze worden zeer regelmatig gelezen/uitgeleend. Bovendien hebben we een aantal ruilabbonnementen: wij sturen diverse zusterverenigingen ons blad, in ruil daarvoor ontvangen wij hun tijdschrift. (deze kunnen tijdens de ledenbijeenkomsten ingezien worden of meegenomen naar huis om ze dan, na het lezen, een volgende keer weer in te leveren bij de secretaris.)

In 2022 ontvielen ons de volgende leden:

- Dhr. A. Smid, Vlagtwedde
- Dhr. A. Vloo, Bellingwolde
- Dhr. J. Swarts, Vriescheloo
- Dhr. F. E. Zandstra, Sellingen

Mevr. Z. R. v.d. Outenaar-Jansen, Sellingen
Dhr. F. Potze, Onstwedde
Dhr. R. E. Abbas, Dion Le Mont, België
Dhr. H. Veldman, Ten Post
Dhr. A. Vloo, Beilen
Dhr. W. Bessebinders, Wedde
Dhr. L. Meijer, Groningen

Ledenactiviteiten

Er werden in 2022 twee excursies en vier ledenbijeenkomsten georganiseerd: 26 maart de Algemene Leden Vergadering, traditiegetrouw, in d'Ekkelkaamp te Onstwedde, 18 juni in de voormalige garnizoenskerk van Bourtange, 15 oktober in "De Sprankel" te Sellingen en 17 december in MFA Ons Noabershoes te Veelerveen.

- Excursies

Op donderdag 21 april was er een avondexcursie naar de Synagoge in Groningen. Zo'n 70 mensen luisterden hier naar ons bestuurslid Geert Volders en oud-Vlagtwedder Wout van Bekkum (emeritus hoogleraar Midden-Oosten-Studies). In hun verhalen werd kennisgemaakt met het jodendom in Groningen, was er aandacht voor de inrichting van de synagoge en voor de invulling van de diensten die hier plaatsvinden. Ook kon er rondgekeken worden in het gebouw.

De jaarlijkse dagexcursie in september (de 17^e) ging naar Amsterdam en stond in het teken van het Lutheranisme in Westerwolde. Op uitnodiging van ons lid Hanne Wilzing uit Houten, algemeen secretaris van de Lutherse Diaconie van Amsterdam, werd het Luther Museum, de Oude Lutherse Kerk en de Maarten Lutherkerk bezocht.

- Algemene Leden Vergadering

In de eerste helft van de vergadering werden de gebruikelijke bestuurlijke aangelegenheden besproken, waaronder het jaarverslag 2021. Dit werd zonder wijzigingen vastgesteld. Financiën: de kascommissie, bestaande uit de heren B. van Gelderen en J. Wijnholds, heeft de financiële boekhouding van de vereniging gecontroleerd en bracht bij monde van de heer Van Gelderen hiervan verslag uit en complimenteerde de penningmeester met diens werk. De kascommissie stelde dan ook voor de penningmeester decharge te verlenen. Dit werd met applaus aanvaard.

Statutair aftredend waren de heren J.G. Abbes en R.M.A. Wegman. Beide werden herkozen en opnieuw benoemd.

Namens de Historische Kring Ter Apel neemt R. F. E. Wolf de geborgde bestuurszetel in. Het inhoudelijke gedeelte van deze vergadering bestond uit een lezing door prof. dr. Reinder Reinders over De Atlas van Acker Stratingh, kartering van de Groninger bodem, wierden en waterstaat (1825-1839).

- Ledenbijeenkomst Garnizoenskerk Bourtange (18 juni)

Deze bijeenkomst stond in het teken van de 350-jarige herdenking van het Rampjaar 1672, in Groningen beter bekend als "Gronings Ontzet". Onze voorzitter Jochem Abbes ging in op de gebeurtenissen in Bourtange en omgeving rond het jaar 1672 en stond stil bij de historische bronnen die we daarover tot onze beschikking hebben. Bestuurslid Jan Huizingh gaf een toelichting op de situatie in de provincie Stad & Lande en het artilleriemagazijn in Groningen. Ook ging hij in op de verdedigingsmaatregelen en latere herovering van de vestingen Oudeschans en Nieuweschans.

- Ledenbijeenkomst "De Sprankel" te Sellingen (15 oktober)

Mevr. dr. Dirkje Mulder-Boers besprak haar proefschrift: "De grens getrokken. Noord-Nederlandse grensbewoners tussen 1914 – 1964". Tijdens deze lezing kwam de dynamiek

tussen de bevolkingsgroepen aan beide kanten van de grens aan de orde: van smokkel tot politiek-ideologische overtuigingen.

Ledenbijeenkomst in MFA Ons Noabershoes te Veelerveen. (17 december)

Het thema was: Honderd jaar kerkje van Veelerveen. Drs. H. J. van der Wal schetste aan de hand van oude foto's een beeld van Veelerveen in vroegere dagen en de rol van de Hervormde evangelisatie daarin. Het kerkje (gebouwd in 1922) vertegenwoordigt een stuk geschiedenis van Veelerveen en geeft ook een goed tijdbeeld van het kerkelijk- en maatschappelijke leven in Veelerveen. (opheffing 2005)

Bestuursactiviteiten

- werkgroep Canon

Eind december 2021 is de werkgroep Canon begonnen met het invullen van de vensters. Uiteindelijk zijn er 45 vensters gemaakt. Deze zijn te bekijken op de website van de vereniging onder het kopje "Canon van Westerwolde". De werkgroep is bezig met een afrondende fase: het online zetten van deze canon, toestemming vragen voor het gebruik van afbeeldingen, verbeterpuntjes, aanvullingen enz.

- Het bestuur vergaderde 4x dit jaar.

Enkele punten die aan de orde kwamen: plaatsen infobord Valtherbrug; online zetten jaarverslag en notulen ALV (kostenbesparend), aanbod voorwerpen/boeken enz.; berichten/vragen van leden; inhoud TW en contact met de redactie; voorbereiden ledenbijeenkomsten en excursies; contact K&C; afhandelen ingekomen stukken; rondom de Canon enz.

Geregeld komen er bij het secretariaat e-mails binnen met vragen. Soms kunnen deze beantwoord worden, of wordt er doorverwezen. Ook plaatst onze webmaster interessante vragen/opmerkingen op onze website. Hierop wordt vaak gereageerd.

Terra Westerwolda

De redactie bestond, evenals in het voorgaande jaar, uit Tjarko van Dijk, Lieuwe Jongma, Obby Veenstra, (directeur Het MOW), Lizanne Trenning, Geert Volders (hoofdredacteur) en Erik Wubs (eindredacteur).

Er verschenen drie tijdschriften: in het voorjaar, de zomer en de winter. Obby Veenstra vertegenwoordigde als redactielid het MOW, dat in ieder nummer een artikel aanbood. In 2022 is de samenwerking met het MOW verlengd. Ook de Historische Kring Ter Apel (HKTA) levert in ieder nummer een artikel aan. Bestuurslid Rienhart Wolf is namens de HKTA contactpersoon voor de redactie.

Vaste medewerkers

André Dümmer (fotografie) en kunstschilder Geert Schreuder (illustraties, o.a. op de cover) leverden voor alle drie nummers wederom belangeloos hun bijdragen. De redactie kon ook dit jaar rekenen op aanbod van ideeën en artikelen van derden. Met name Westerwoldse familiegeschiedenissen zijn een veelgevraagd thema in ons tijdschrift. De redactie probeert het thema genealogie nadrukkelijk in *Terra Westerwolda* een plaats te geven, maar daarbij zijn we afhankelijk van aanbod van artikelen door gastauteurs en redactieleden.

Vormgeving en productie

Voor de vormgeving tekende Janty Heeres van Janty Design uit Rhederveld, terwijl de druk en distributie werden verzorgd door Wubbe Alvering uit Vlagtwedde.

Ledenwerving en verkooppunten

De redactie beschouwt *Terra Westerwolda* als het visitekaartje van de Historische Vereniging Westerwolde. Doordat we in 2022 – na twee coronajaren – ons weer konden presenteren op enkele markten, konden ook weer enkele nieuwe leden worden verwelkomd. De losse verkoop van ons tijdschrift op een tiental verkooppunten, is met een verkoop van ongeveer 200 tijdschriften per nummer stabiel gebleven. Oude tijdschriften (periode 2016 – heden) zijn nog steeds verkrijgbaar via de redactie.

Media

Aan de contacten met de media werd aandacht besteed. Zo werd elk nummer door de redactie met een persbericht aangekondigd in de regionale media (o.a. *DvhN*, *Kanaalstreek*, *Nieuwsbode*, *Radio Westerwolde*, *Westerwolde Actueel*) en dankzij onze webmaster Marten Fokkens ook op de website van de HVW en Facebook (momenteel 903 volgers). Het bestuur is ervan overtuigd dat het breed gewaardeerde tijdschrift *Terra Westerwolda*, samen met de altijd actuele website (+ Facebookpagina) én onze gezellige en informatieve ledenbijeenkomsten/excursies de grote belangstelling voor onze vereniging verklaren.

Andere activiteiten

De vereniging presenteerde zich ook middels:

- de regionale bijeenkomst van historische kringen/verenigingen in Noord/Midden/Oost-Groningen.(april, locatie: Stenenmuseum Slochteren)
- een stand op de markt t.g.v. het 100-jarig bestaan van Veelerveen (juni)
- een stand op het Oogstfeest van de Stichting Onstwedder Gaarv'n (augustus)

K. Kuper-Dijkmeijer
secretaris